

KURJER LITTEWSKI

w WILNIE dnia 27. Sierpnia V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 17 sierpnia: O czynnościach wojennych wojska Zadunajskiego—Głównokomenderujący donosi, że odebrał rapport od Grafa Kaminskiego 1go o znakomitym zwycięstwie d. 25 lipca otrzymanem nad wojskami tureckimi. Główne okoliczności tej bitwy są następujące. Mocny korpus turecki, przeszło 50 t wynoszący, wyszedłszy z okopów Szumli, z natarczywością uderzył na wojsko nasze. Grożąc obu skrzydłom usiłował szrodek rozzerwać. Uporna bitwa długo trwała. Wiele krwi przelano. Trupy zasłaly poboio-wisko. Nakoniec rozgromieni zupełnie turcy uciekać musieli. Wojska nasze scigały uchodzących w nieporządku aż do samej twierdzy. W tej rozprawie zabralismy bardzo wiele ień-cow. W tej liczbie znajduie się kilku baszow, wielka liczba różnych officerow i lepszych najeźdników ianczarskich. Zdobyliśmy 40 znamion i zie buławy baszowskie. Wielki Wezyr był świadkiem tego zupełnego pogromu wojsk swoich. Strata z naszej strony w zabitych i ranionych bardzo mała; lecz bolesna z tej przyczyny naybardziej że mężny G. M. Dochtorow ciężko raniony. General od infanteryi Graf Kaminski iszy donosząc o tym zwycięstwie zaswiadczył że wojska nasze okazały w tej rozprawie nowe dowody wielkiej gorliwości, męż-twa nieustraszonego i waleczności niezwy-ciężonej.

Za popisanie się w bitwach zostali: Leyb huzarskiego pułku X. Lubomirski sztabs rot-mistrzem; Alexandryyskiego huzar: p. Miedzichowski i Chobrzyński chorążemi, szef Mingrelskiego m. p. Zbiłewski General-maiorem. W promocyi rang zostali w 8mym strzeleckim pułku Bobryko maiorem, w 52gim strzeleckim p. Wilbik maiorem—Do Kronsztadu od początku tegoroczney żeglugi zawinęło 544 okrętow różnych narodow, a wyszło na morze 86. Do Archangelska zawinęło 200 statkow, a wyszło 91.

PARYZ d. 15 sierpnia. (z Franc: Paryz: Monitora:) Ważne pytanie względem wolności handlu zajmuie teraz więcej umysły aniżeli dawniej. Zapowiedziane odwołanie wyrokow Berlińskiego i Medyolanskiego zwróciło powszechną uwagę na posrednictwo stanow zjednoczonych Ameryki północney. Tym czasem już cena towarow osadowych znacznie spadła a papiery hollenderskie dobrze w górę poszły. Z tej okoliczności Monitor ogłosił następujące o tym uwagi.

Od przyłączenia Hollandyi do Francyi, wy-raża Monitor, przeladowane magazyny na wyspie Helgoland zostaią nienaruszone. Towary

angielskie tam złożone, nieplyną od owego czasu do Niemiec; i położenie korzystne wyspy między Elbą i Wezer stało się próżnem. Gniaź teraz produkta rękodziel ang: niektóre w pakach leżą pod gołym niebem. Jeden ten przykład dowodzi iak wielką Anglia ma potrzebę przedawać Europie swoje towary. Z tego iednego wypadku można dostatecznie wyobrazić iak okropny cios iest zadany handlowi ang: przez przyłączenie Hollandyi. Dowiedziono teraz, że gdyby Batawowie pierwiej byli przyłączeni, dawnoby Anglia uczuła smutny stan, w którym dziś znajduie się. W Londynie bankructwa iedne po drugich następuią. Wexle tracą po 40 procentow: assygnaty bankowe straciły dawniejszą wartość, papiery codziennie tracą na swojej cenie—Przeszło 20 okrętow wojennych poprowadziło 600 okrętow kupieckich na morze Bałtyckie, w celu zarzucenia ładun towarami zakazanemi. Brygi duńskie zabrały 50 statkow po 20 milionow szacowanych. Rossyianie skonfiskowali więcej aniżeli 80. Te okręty noszą fałszywe flagi, mają fałszywe papiery, fałszywe ładunki i zmyślone pozwolenie fr. Płyną pod nazwiskiem amerykańskich hiszpańskich, hamburskich, opatrzone fałszywymi zaświadczeniami konsulow fr: Nie anglicy nieoszczędzaią dla dóyścia do celu swojego. Wszakże nie wszystko im udaie się. Jeżeli Prussy, iak wieść niesie, zamkną porty swoje, i zakazą wstępu towarom osadowym, i jeżeli wojska fr: osadzą kraie Meklemburskie, gdzie towary ang: tak są tanne i gdzie kontrabanda iest naywiększa, handel ang. na nowo ściśniony upadnie. Korsarza Wagrau z portu Stralsundzkiego uprowadzenie nie tylko niezabezpiecza handlu ang, lecz daleko więcej iemu szkodzi, bo daie słuszny powód do obięcia na nowo tych brzegow. Wojska fr. pewniey potrafią wytepić w tych stronach kontrabandę—Kiedy u nas rozważaią te obróty banku Londyńskiego, kiedy zastanawiaią się ile nam przyniosły pożytku a szkody bankowi Londyńskiemu okręty Otomańskie wyprawione z Malty do portow Włoskich i francuzkich; każdy nasz bank zapytuje się co znaczyć będzie papier banku Londyńskiego. Ci, którzy dotąd ufali anglikom, zadziwią się nad tym kredytem narodu; który opiera swoją całość na handlu, żyie z handlu, a dziś bez pozwolenia i handlować niemoże. Przyydzie czas że ugruntowane będą prawidła powszechney wolności w żegludze i handlu po upadku despotyzmu ang.

Daley monitor polożył następane z Anglii wiadomości. Lud ang. ważąc swoje położenie często burzy się przeciwko ministrom, którym

wyrzuca zdeptanie konstytucyi. Lud mocno żąda pokoju, ale ministrowie zapowiadają ztąd okropne skutki przekonywając że wojna iedynie może zapewnić exystencją narodu. Burdett i jego systemat reformy znajdują wielu stronników nawet w klassach naymniey oswieconych. Boiaźn ministrow tych przeciwników tak jest wiel: zabroniono żołnierzowi mieć korespondencję lub komunikacyą z temi stronnikami o wypadkach Londyńskich. Katolicy Irlandzcy znajdują nieprzeblaganą przeciwko sobie nienawiść. Woyska narodowe niecierpią legionu Niemieckiego. Officerowie i żołnierze Niemiec niecierpią anglikow. Ministrowie palają zemstą i nienawiścią i przeto wszystkie ich pisma napelnione są paszkwilami przeciwko Rządowi fr. Często Jeńcy są ofiarą tej zemsty za to iedynie iż poważą się spiewać tryumfy woysk Napoleona. Wiadomość o przyłączeniu Hollandyi wzbudziła niesłychany gniew i zazdrość.

Po tych uwagach Monitor ogłosił co do handlu następny wyrok Napoleona w S. Cloud d. 25 lipca podpisany. (1 Okręt nie może z naszych portow żeglować do obcych bez pozwolenia naszą własną ręką podpisanego. (2 Okręty z portow naszych wychodzące, i także do innych portow państwa naszego przeznaczone, powinny niezbaczać prosto płynąć do miejsca zamierzonego; w czym wszelkie potrzebne środki mają być przedsięwzięte dla dokładnego spełnienia tego postanowienia. (3 Statki bawiące się żeglugą nadbrzeżną na morzu śródziemnym podobnie powinny mieć świadectwa że wypłynowszy z portow fr: niegdzie indziej zawinęły iak tylko do portow włoskich, podług swojego przeznaczenia i przeciwnie. Konsulowie i władze miejscowe czuwać obowiązani, ażeby te przepisy były wykonane. (4 Okręty płynące do wyspy fr: podlegają tymże formalnościom. Obowiązane są dostarczyć świadectwo od prefekta o swoim przybyciu.

Dnia 5 sierpnia Imperator wydał wyrok urządzający państwo przed tym kościelne nowym sposobem. Od 1 stycznia roku następującego ustanie nadzwyczajna Konsulta Rzymska. Xiążę będący wielkim dygnitarzem państwa będzie General-Gubernatorem departamentow Rzymu i Trasmene. Do niego należeć będzie dowodztwo woyska tam znajdującego się. Gdyby do 1 stycznia General-Gubernator nie był mianowany, namiestnik wyznaczony iego miejsce zastąpi. Przed dniem 1szym następującego miesiąca wrzesnia, Konsulta ma zrobić listę dóbr koronnych wartujących 50 milionow, złożonych z gmachow skarbowych w Rzymie będących i z dóbr zniesionych biskupstw oraz kapituł. Te dobra przeznaczone są na zgaszenie długu publicznego z państwa Rzymskiego. W skarbie fr: będzie zrobiono biletow na 50 milionow; w czasie przedaży dóbr pomienionych te bilety będą przyjmowane w opłacie.

Oyciec S. mieszka w Sawonie. Wysłani do niego Kardynali powrócili nie niesprawujący. Kollegie i kancelarye pomieszczone są w Reims. Wszystkie ogulnie papiery archiwum Watykańskiego tam przeniesione

rozkładają się dla należytego porządku. Teraz nadzwyczajne tu czynią przygotowania na założenie pałacu papieżkiego przy metropolitalnym N. Panny kościele.

Komunikacya od Baionne z Madrytem pewniejsza teraz nad inne czasy. Wszyscy podróżni z Madrytu iadący iednoglśnie wyznają iż droga cała zupełnie jest bezpieczna. Na żywności bynajmniey niebrakuie. Wygoda na traktach należyta. Włosi i francuzi zakupili lub namięli oberże po wszystkich miastach i stacyach; za mierną cenę dostarczają wszelkiej żywności. W północney części tego królestwa rozsypani żandarmowie przebiegają Arragonią i Nawarrę; rozpraszają kupy insurgentow i zbóycow wytępiają; 50 pomyanych łotrow i przez Kommissją na śmierć osądzonych dla przykładu razem powieszono w Burgos. W Madrycie panuje wielką spokojność: lud żyje bez trwogi w pewney ufności. Król dla ozdoby miasta kazał budować wiele gmachow i ulie; niektóre zaś domy zasłaniające widok pałacu monarszego zakupił i znieść rozkazał—W stolicy straż utrzymuie woysko liniowe i milicya: część tej osady gotuie się do marzu podobno na wyprawę do Walencyi. Niedawno przybył do Madrytu korpus Polskich Saperow. Oni mają być użyci do ukończenia fortyfikacyi Madryckiej Cytadelli Retiro. W tym zamku stary kościół naprawiony na prochowy magazyn obrócono. A wielki arsenał iuż do połowy wymurowany. Koło koszar dla woyska ciągle pracują. O wypadkach wojennych dotąd nic szczegulnego nieodebraliśmy. Mówią że przeszły nocy przybiegł tu goniec od M. Masseny Xcia Eslingen wyprawiony z ważną wiadomością o wielkim zwycięztwie nad woyskiem angielskim odniesionem. Z ciekawością oczekujemy potwierdzenia tej tak ważney nowiny—Z Bordeaux i Bayonne donoszą że na nowo zaczął się wielki przechod woysk francuzkich do Hiszpanii—Wczora Imperator dawał audyencyą Grafowi Einsiedel posłowi saskiemu, który złożył listy wierzytelne. Dwór nasz za doniesieniem przez P. Lerndorf o śmierci królowey pruskiej wziął żałobę na 3 tygodnie. Wszakże rozumieją iż ona nie będzie noszoną w następnych uroczystościach d. 15 i 25 imienin Napoleona i Ludwiki. Monumenta na placach publicznych przykryte będą—Gwardya hollenderska iutro tu przybędzie; i zostanie wcieloną do gwardyi Imperatorskiej.

LONDYN d. 11 sierpnia. (z Franc: Hamb, Berlin:) Mówią że przeszły minister spraw zagranicznych Caning pojedzie na poselstwo nadzwyczajne do Sycyllii. Między dworem tamiecznym a wodzem sił angielskich Stuart wybuchnęły nader iątrzące spory. P. Caning ma rozstrząsnąć interessa i przedsięwziąć środki odpowiednie potrzebie terażniejszych okoliczności—Temi dniami wiele gloszono o wolney żegludze do brzegow ładu. Lecz zdaie się iż te wieści powstają z pozwolenia danego do wprowadzenia do kraiu naszego win fr.—Okręt hiszp. Algeiras zawinął do Portsmouth z wielką ilością piastrow. Na tym statku przybył Don Massaredo.

Jedna z gazet naszych oglosila postanowienie

nia Junty Caracas tłumaczące prawa narodow i zasady wolności towarzyskiej. Wydała urządzenie co do obrony kraju powołując do broni wszystkich mieszkańców mających niżej lat 60. To państwo zaczynające rozkwitać zdaje się być przejęte największym zapalem. Na liście urzędników publicznych znajdują się imiona znane przez rozsądek i nieintereso- wność. Dla utrzymania i rozlania energii po- robiono piosnki narodowe, które w przyto- mności Junty przy nacisku wielkiej ciżby ludu bywają śpiewane przez patryotów. O stosun- kach politycznych Anglii ze Stanami zjedno- czonemi nie pewnego donieść niemożemy. Jak- kie zaś jest postępowanie prywatne, pokazu- je to następny przykład. Jeden korsarz ang., zabrawszy statek amerykański osadził go swo- ją strażą z 7 ludzi złożoną i do portu ang. po- śłał. W żegludze Amerykanie powstają prze- ciwko zwycięzcom i najstarszego z matkow- żywego w morze wrzucają; aże ten dobrze umiał pływać, czepia się więc okrętu, oni dru- gi raz strącają go w morskie fale. Jeszcze nie- utonął i za okręt ręką zawiesił się. Ameryka- nie wyciągają z wody nieszczęśliwego lecz za- raz obok z 6ciui jego towarzyszami wsadzaią na łódkę i tak puszczaią bez żadnej żywno- ści i styru na wolą fal i wiatrow. Szczęściem po 14 godzinnem przez balwany morskie rzu- caniu spotkani przez okręt ang. uratowani zo- stali.

HAMBURG d. 22 sierpnia. (Zusch Ham;) Wojska francuzkie i westfalskie pilnie osadza- ją brzeg morza między Elbą i Wezer prze- ciwko wyspie Helgoland, gdzie leżą nader wielkie składy towarow ang. W Hollandyi po- dwojone na brzegach komory celne nieprzepu- szczaią żadnej kontrabandy. Papiery tego kra- ju od czasu przyłączenia do Francyi podnosić się zaczęły. Dnia 15 w rocznicę urodzin Na- poleona w całej Hollandyi na wszystkich gma- chach zatknięto flagę fr. Dzień ten z wielką okazałością w całym kraju był obchodzony. Ba- tawowie podchlebiają sobie że mieć będą Ge- neral Gubernatora na przykład Piemontu, To- skanii i państwa Rzymskiego. W portach hol- tysiące robotnikow pracuje nad budowaniem okrętow nowych, naprawianiem starych i ze- psutych, oraz uzbrojeniem gotowych. W An- twerpji na Skaldzie i pod Flessyngą znajduie się potężna flota. Na brzegach kanału Calais znajduie się liczne wojsko gotowe do użycia w każdej potrzebie. Na tych wodach pływa state- cznie największa eskadra ang: pod Brestem ledwo krąży jeden okręt, a pod Basques trzy tylko znajdują się.

Następca tronu szwedzkiego jeszcze nie- wiadomy dokładnie. Za rzecz pewną twierdzą że Xże Augustenburg brat starszy zmarłego Królewiczem obrany. Kommissja z 12stu osob z pos rzodka stanow wyznaczona skończyła swo- ie obrady; dnia 15 miała przelożyć królowi swo- ie zdanie względem wyboru następcy. Król z radą stanu po rozwiązaniu ich projektu za- proponuje kandydata Stanom seymującym do powszechnego wyboru—W Stralsundzie naj- surowiey sledzić rozkazano okoliczności upro- wadzenia statku korsarskiego Wagan. Vice- konsul fr: przytomny jest wszystkim czynno-

ściom sądowym w tym przedmiocie. Dotąd nieokazało się iżby mieszkańcy przyłożyli się do zguby tego korsarza. Do Stralsundu spodzie- wają się francuzow tym bardziej, gdy gazety paryzkie spominając o zabraniu statku Wa- gran wyraznie zapowiedziały zajęcie tego miejsca.

Do Wismaru i Rosztoku już przybyły woj- ska fr. Nieskonczenie strworzyli się mieszkań- cy księstwa Meklemburskiego nieostrzeżeni o tey niespodziewanej wizycie. Po przybyciu Francuzi włożyli sekwestr na wszystkie pro- dukta osadowe. W Szczecinie d. 14 po przy- byciu tu gońca z Paryża osada zajęła wszystkie magazyny królewskie iako też i prywatne nad Odrą będące; one przejrzała, i gdzie tyl- ko znalazły się towary osadowe zapieczętowa- ła. Mieszkańcy mają nadzieję, iż nie niestra- cą, gdyż to są towary dawniejsze za pozwo- leniem królewskim i konsulow fr: wprowadzo- ne, albo przez konfiskatę zabrane i przedane— W Niemczech północnych znajdują się 2 dy- wizye fr: i te zostaną, gdy z południowych kró- lestw wszystkie siły wyciągnęły lub ustępują. Osady miast Szczecina, Kistryna i Glogau nie- należą do żadnego korpusu: żywność mają z o- kręgów które koło miast pomienionych pod ich władzę oddane.

Pisma publiczne wzywają obywatelow do odkrycia P. Bathurst, który w czasie ostatniej wojny był posłem ang. udworu austr: a po- wracając przez Niemcy północne do Londy- nu zniknął w Perleberg. Małżonka jego obie- cała nagrody dla tych którzyby ją mogli u- wiadomić o miejscu jego pobytu. Opisano do- kładnie jego postać talenta i zwyczajnie dla łatwiejszego poznania—Król westfalski obieźdza przyłączone prowincye od Hanoweru. Król holl: pod imieniem Grafa S. Leu ciągle bawi w Teplitz. Graf Gottorp wyjechał z Lipska do Merlitz.

R Z Y M 8 sierpnia. (z Beren: Frankf:) Z Neapolu donoszą o zasłętej bitwie d. 22 lipca w ciasninie Sycylijskiej między flotyllą nea- politanską i angielską. Nieprzyjaciele uformo- wali linią od 80 fregat korwet brygow i sza- lup przed portem Piała. Joachim Napoleon wystąpić kazał całej swojej flotylli. Dywizja Partonneaux od 10 t. wsiadła na statki, dywizja Lamarque na brzegu uszykowała się. W krótcie zaczął się ogień straszliwy ze strony ang. Flo- tylla neap. nieodpowiadała dopóty aż anglicy zbliżyli się o wystrzał kartaczowy; w ten czas dała ognia do nieprzyjaciół: baterye nadbrzeżne zhaubic i dział ciężkich wsparły te czynności. Anglicy więc przymuszeni byli ustąpić na głę- binę z klęską znaczną. Woltżerowie gwardy- yscy dali dowody swojej odwagi i mężstwa. Obydwa brzegi osypane były ludem niezliczo- nem, który zebrał się dla przypatrzenia się tey walce. Joachim Napoleon z głównej kwatery Piała widział tę rozprawę. Brzeg cały osiany został nieiako gradem kul i bomb. Ferdynand 4ty żyje prywatnie w Palermo. Królowa chora nigdy niepokazuje się publiczności. Jeden kor- sarz pod Palermo zebrał statek ang. i sprowadził do portu neap. Tysiąc rekrutow neap przeszło tedy udając się do Hiszpanii na dopełnienie regimentu.

W prowincjach Illiryjskich w szkołach uczyć rozkazano języka fr: Wszyscy uczniowie obowiązani umieć oni koniecznie. Odstąpiona przez Bawaryą część Tyrolu, Passaier nazwana, przyłączona będzie do illiryi. M. Marmont X. Raguzy wyjechał z Laybach do Dalmacyi na obezrzenie fortyfikacyi granicznych i odbycia popisow stojącego tam woyska. Dowodzący G. Lesseps w twierdzy Corfu po ustąpieniu anglikow z wyspy, rozkazał mieszkańcom ażeby dali wierne wiadomości o towarach ang: w przeciągu 48 godzin, pod obawą rewizyi woyskowej domow i konfiskaty pomienionych towarow— Jeden wloch imieniem Badjni wynalazł sposob niewiadzialney korespondencyi bez pomocy listow posłańcow i telegrafow. Podług iego, wiadomość może być przeniesioną we 24 godzinach w nayodlegleysze strony. J gdyby dziś pokoy z Anglią stanął, jutro dalby o tym wiedzieć do Pekinu. Prosił o rozwiązanie tego wynalazku. Powiada iż z początku będzie wysmiany lecz potym sam będzie śmiać się z drugich

WARSZAWA d. 28 sierpnia. (Warszaw: Pozn:) JO. Xże Józef Poniatowski odbył podróż do Gdańska. Gubernator tego miasta G. Rapp adiutant Napoleona przyjmował Xcia z wielkimi honorami. Przy wiezdzie do miasta i wyjezdzie woysko stało w paradzie i działa odzywały się. G. Rapp oddał wizytę i ciągle biesiady dawał w czasie pobytu Xcia. Odbywszy woyskowe popisy stojących 2 regimentow piechoty 10 i 11 rgm wyjechał na zwiedzenie innych woysk winnych miastach stojących—D. 25 obchodzono tu rocznicę imienia Imperatorowej fr: Ludwiki—Pisma nasze napelnione są opisem uroczystości Krakowskich w dzień 15 sierpnia, w którym obchodzono i rocznicę urodzin Napoleona i zaprowadzenie iego Kodexu do 4ch tepartamentow Gallicyi przyłączoney. Długie jest opisanie iakie były w tym dniu nabożeństwa w kosciołach, iakie popisy woyska w polu, iakich uczuciw mowy, iakie illuminacye, bale i tym podobne festyny.

WILNO d. 27 sierpnia. Kładniemy ukaz roku 1810 lipca przez Imperatora Jmci wydany o winach za przyjęcie niezdatnych do służby rekrutow, a to na skutek postanowienia Rady Monarszey za przelożeniem ministra woennego. (1 Urzędnicy woyskowi i cywilni zasiadający na przyjmowanie rekrutow odpowiadają za przyjęcie rekruta starszego albo młodszego nad lata ukazami określone, niższej urody od ustanowionej, lub mającego znaki iawne publiczney kary, oprócz tych, którzyby z wyroku sądowego byli oddani. (2 Lekarze assystujący przyjęciu odpowiadają za rekruta przyjętego, z chorobą wszelkiego rodzaju, z chorobą zastarzałą bez zmysłow, i z chorobami zewnętrznymi, o których zapewniali rekrutską iurydykcyą, że one przypadkowe wyleczyć się mogące, służbie nieprzeszkadzające, w czym każdego razu należy w dziennik zapisywać głos lekarza. (3 Za każdego rekruta mającego powyższe wady po 500 rub zapłacą razem a nie pojedynczo wszyscy ci, którzy znajdowali się w czasie przyjęcia, podług powyższych 2 punktow. (4 Za przyjęcie rekruta bezrozumnego, garbatego, z krzywymi nogami, rękoma sztywą, kulawego lub z jedną nogą krótszą od drugiej, z popsutemi członkami, chociażby brakło iedney tylko sustawy w palcu, bez

zębow czyli niemającego 5 zębów z porządku, krostawego, cywilni urzędnicy, ilebykolwiek ich było, pojedynczo każdy za siebie, płacić będą po 500 rubli od każdego takiego rekruta, a winy te mają być w noszone w register formullarny. Urzędnicy zaś lekarscy i woyskowi w pierwszey promocyi rang opuszczają się mają, a nadel używanemi być niemogą do przyjmowania rekrutow. (5 Ktokolwiek z przyjmujących rozpisze się przeciwko przyjęciu, ten wolny od winy; a ta spada na dalszych nieuważających tego głosu. Opor w dzienniku niezapisany nic nieznaczy. (6 Wady wyżey opisane nieściągaia się do rekrutow oddających się bez powinności, ani do tych którzy umyślnie siebie kaleczą, bo tacy podług ogólnych ustaw liczą się za rekrutow. (7 W przyjmowaniu rekrutow uważać ażeby oni mieli lata i urodę iakie będą przepisane Naywyższym manifestem na ten wybor mianowicie. Niedobrani, i na rachunek przyszłego rekrutowania oddający się, niemogą być przyjęci tylko podług powszechnego urządzenia, to jest co do urody, niemogą być mnieysi od dwóch arszyn i czterech wierszkow, a co do wieku młodsi niżey lat 17, a starsi wyżey lat 35. (8 Rekruci mogą być zbrakowani iedynie w przyjęciu partyi rekrutow od Officera. Potym kiedy officer całej partyi rekrutow doniesie o tym braku głównemu dowodczy zapasowych rekrutow, i kiedy ten w depo już po przyjęciu od officera partyi rekrutow, potwierdzi ten brak, natenczas mają się zyskiwać wyżey ustanowione winy bez żadnego objaśnienia. (9 Także masię poczytywać brak rekruta za istotny, ieżeliby officer zapisał w formalarzu iaką wadę, nieuważaną na iego przelożenie w Kommissyi rekrutskiej, i ieżeliby Komendant depo utwierdził też wadę po przyprowadzeniu do niego rekruta. (10 Podobnie poczytywać się ma za istotne zbrakowanie rekruta przyjęcie w gubernii bez officera woyskowego i zbrakowanie przez Komendanta depo już po przyprowadzeniu do niego. (11 Oprócz opisanych wyżey przypadkow, w żadnym innym zdarzeniu brak depo następować nie może. (12 Jeżeliby w początkowym zbrakowaniu rekruta przez officera partyą rekrutow prowadzącego, oddawca chciał odmienić iego, to bronnym być nie może, i w tym przypadku przyjmujący urzędnicy winom niepodlegają. (14 Wszystkie pieniądze winowe należą do rozrządzenia skarbu monarszego. (14 Dla ulżenia powinności rekrutskiej postanawia się za prawidło, ażeby byli przyjmowani mający rzadkie włosy, oczy, kose lub odmienne ieżeli wzrok pozwala celować strzelbą, tudzież mowy zniekliwey cokolwiek zrozumiale mogący wyrażać się. (15; Spełnienie tey ustawy należy do Ministrow Woennego, Finansow, Sprawiedliwości, Sił morskich i Towarzysza ministra spaw wewnętrznych podług oddziałow do nich należących. Autentyk podpisał Prezydent Monarszey rady Graf Rumiańcow.

Pewna osoba umiejąca języki polski, francuzki, niemiecki i inne banki do edukacyi potrzebne, przybywszy z zagranicy życzyłaby na w i miejsce Guwernerki. Ktoby chciał weyść w układy, raczy zainformować się o niej w siegarni S. Jańskiej.

Drukarni Kuryera Litt: D O D A T E K

SWISŁOCZ. Na dniu 29 czerwca r. b. odbył się w Gimnazjum grodzieńskim popis publiczny w przytomności JJWW: Hrabi Tyszkiewicza Referendarza, Radowickiego Marszałka Pitu Wołkowyskiego, tudzież sędziów i urzędników powiatowych i licznych gości: na nim uczniowie gimnazyjni zdawali sprawę z postępu w naukach, językach i rysunku. Po kilku godzinnym examinie, dyrektor Gimnazjum miał do uczniów krótką rzecz o wpływie nagród publicznie rozdawanych na emulacyą uczniów, po czem nagrody uczniom rozdane zostały z książek przez dyrektora i nauczycieli ofiarowanych. Z klasy III. wziął nagrodę Julian Kaszuba. z IV. Stanisław Matcużyński, Adolf Kaszuba. z V. Jan Skalski, z VI Julian Kowalewski. z języka rosyjskiego Franciszek Starowolski, Mikołaj Kamiński. Z rysunków Jan Kanty Krusiński uczeń klasy III. Rozdanie nagród przez ręce JW. Marszałka pitu Wołkowyskiego, popis publiczny i razem pracę szkolną, ukończyło.

DONIESIENIA

3 Sąd Główny 2go Departamentu Białobowodu, rozwiązując dekretem swym pod datą 19 ulii roku idącego nastającym i ogłoszonym, wprowadzoną przed się z rejestrow remissyjnych sprawę z powództwa WW: Stanisława Hryniewieckiego, Ignacego i Salomei z Zołkowskich Szymonów i Andrzeja Szostakowskiego przeciwko W: Józefowi Orsettemu jako debitorowi, a JW Wiktorowi Grądzkiemu jako nabywcy dóbr Koplana i mającemu na tychże dobrach lokacyą summy 80080 złł pol. o aprobatę dekretu oczewistego likwidacyjnego w pierwszej Instancyi by: Białob. regencyi w dacie roku 1804 miesiąca maja 29 dnia zapadłego a skutkiem onego wyznaczenia: Sądu exdywizorskiego na rozdzielenie za ich pretensye tym dekretem wyspecyfikowane, za sprzedaż majątności Koplana w części do depozytu regencyi wniesionej a w części na dobrach Koplana u JW Grądzkiego Marszałka lokowanej sumy gdy znalazł że dekret oczewisty regencyi wyżey datą pomienioną rozpoznawając i likwidując pretensye kredytorów do majątku Józefa Orsettego, a wkolei do sumy za sprzedaż dóbr Koplana tychże Kredytorów rozsądzać iakoto: Kosciola Juchnowieckiego, Xawerego i Melchiora braci Szemiótów, Antoniego Rewińskiego sukcesorów Wilhelma Orsettego, bankiera Macieja Łyszkiewicza, Marcjanny Zołkowskiej, Łazarza i Andrzeja Piotrowskich sukcesorów Dominika Orsettego Franciszka Orsettego, Michała Burzyskiego, i Justycy kommisaryusza warszawskiego Jakuba Kisiele, i pretensye ich, zrealizowawszy na summie z sprzedaży Koplana okazanej ulokował, dalszych zaś kredytorów niemających i realnych pretensyi dorzeczoney summy, do osoby Józefa Orsettego i dalszego jego majątku odesłał; z pomiędzy których od takowego dekretu to jest: WWni Kruszewski, Grabowska Józef Wnorowski i sukcesorowie Bogusławskich apelacyą do drugiej instancyi założyli, iakiey potym tylko Kruszewski i Grabowska zrzekli się, a Wnorowski i Bogusławscy oney dotąd nie odstąpili i niepoparli—Zatym sąd Głł dekret regencyi znaydując bydz oczewistym i przez niektóre strony apelowanym, tak z tego względu niemogąc z rejestrow remissyjnych satysfakcyi regencyi dekretowi nakazywać, iako też z uwagi, że massa Józefa Orsettego do której kredytorowie dla rozdziału między siebie zbiegają się, z summy gotowej w depozycie byłey Białostockiey regencyi i na dobrach Koplana u JW. Grądzkiego Marszałka naydującey się składa, dla uczynienia iedno czasowej satysfakcyi nieraz rzeczonymu dekretowi, rozwiązania założoney na ony apelacyi, i rozsiedowania Kallatoriuszow przed sąd swój bez przypozwu mocą wyżey datą rzeczoney z rejestrow, remissyjnych dekretu, do rejestrow obligowych odesłał

i termin na rozprawę od datty ogłoszenia za miesiąc 6 przeznaczył, którzy to kredytorowie w górze imionami i nazwiskami wymienieni, ażeby dnia 20 januaryi roku przyszelego 1811 sami czy to przez plenipotentow stawali ninieyszym zawiadamiając ostrzega, że w tym terminie w przypadku niestanności któregookolwiek z kredytorow, oczewisty wyrok następować będzie.
Augustv. Weiss Assesor sądu Głłago depar: obwodu Białob.

3 Niżey podpisany po oycuswoim zeszełym Ciwonie Berzańskim Rafale Przeciszewskim i z nabycią stawszy się dziedzicem dóbr ogulnych Gorysz z folwarkami w pie Rosieńskim leżącemi, znalazł na onych znaczną massę rzecznych długow, chcąc zaś iak te, iako też i własne nayrzetelniey zaspokoić w roku 1797 mscia 8bra 25 d. pomienione dobra wyprzedawszy zeszełemu JW. Ignacemu Micewiczowi Marszałkowi pitu. Rosieńskiego wszystkie długie bez żadnego wyłączenia tymże JW. Micewiczom do wypłacenia podał na tabeli, wrescie kiedy po tym wyprzedaniu w lat 10 i ieszcze niektóre drobne debita nad podaną okazały się tabelę a syn zeszelego Marzałka Micewicza JW. Antoni Micewicz iako iedyny sukcesor wszystkich dóbr po oycuswoim zapretendował nowego względem długow niżey podpisanego oblicznia się, w ów czas i mianowicie w roku 1808 mca iunii iedynastego dnia za wspólną zgodą wybrani kompromisarze przez wyrok swój ostateczny we wszystkich wzajemnych kwestyach i pretensyach uczynili rozrachunek i rozpięte co któremu z rzeczy i prawa należnym być się okazało zadecydowali, i lubo po tak ściśłym wysledzeniu interesow niżey podpisanego, i zaspokoieniu onych pewnym jest, iż nikt żadney za inskrypcyą lub też i bez oney, do niżey podpisanego pretensyi zastosować niemoże; mimo to iednak pamietając, iż tak niżey podpisany iako też i zeszeły oyciec jego Ciwon Berzański Rafał Przeciszewski w różnych wydarzeniach powierzali przyjacielom swoim blankietą, króre w niemaley liczbie przez zapomnienie i ztracenie się w archiwach, aż do tąd niesą powróconemi a ktore wpadłszy w ręce chciwych ludzi mogą na krzywdę niżey podpisanego być użytymi; zazcym prócz uczynionego iuż w roku 1809 iunii 12 d. w kancelaryi Grodz. Rosieńskiego sądu w tey materyi oświadczenia, dopiéro powtórnie w tymże grodzkim sądzie przy wprowadzeniu ninieyszego pisma do xiąg, oświadcza się iż wszystkie długie niżey podpisanego stosownie do tabelli i dekretu kompromisarskiego obowiązany jest zaspokoić JW. Antoni Micewicz Marszałkowiec powiatu Rosieńskiego, a nadto obliguje aby regulujący iakowe słusne pretensye nad wszelkie spodziewanie do niżey podpisanego czy to z rzeczy długow, czy też innych iakich powodow wynadgodzenia potrzebujących, też swoje pretensye do dnia 1 januaryi 1811 roku zapisali w kancelaryi Rosieńskiego ziemskiego sądu, gdzie niżey podpisany znalazłszy realność onych lub też zmyslone na blankietach należności przedsięwzie skuteczne srzodki do zaspokoienia pierwszych i znikczemnienia ostatnich, niezapisując zaś w pomienionym terminie w kancelaryi ziemskiej rosieńskiej swojej pretensyi na zawsze prawo do oney utraci, a gdyby nikt niewiadomością o tym składać się niemogł też oświadczenie i do gazety kuryera litewskiego podając sam aktor podpisał, datt w Rosieniach 1810 mca iunii 6 d.

Adam Przeciszewski Ciwon Twer X., Z.

1 Niżey podpisany znalazłszy przeciw sobie w dodatku kuryera litew. pod nrem 67 przez W. Antoniego Bogusławskiego administratora Hrabstwa połongowskiego zamieszczone ostrzeżenie, aby celem ukrycia swojego majątku od odpowiedzialności nietworzył z nikim kondyktow i prawnych niedopuszczał się za onemi konwikcyow, na takie

pismo do wiadomości publicznej podane następnie odpowiada. Sam W. Bogusławski wyznaie że za obligacyjnym skrypcem włość Hrabstwa połongowskiego zadłużyła się muie talarow 2000 sam też i tey nie zapiera prawdy że sąd ziemski pttu: telszewsk: przez wyrok oczywisty w roku idącym 1810 marca 17 dnia ogłoszony też sumę we spół znaleźnym procentem dla muie rekognoskował. Sam więc W. Bogusławski gdy uważa mię kredytorem włości Połongowskiej bliżej niech strzeże włosci od rostraty majątku zaonerowanego, niewdając siebie w moje zamiary, bo dziwne byłoby systemma aby debitor mógł mieć pretensyę do majątku kredytora, podauy zaś do sądu Gł: zgo depar: od dekretu ziemstwa telszew: odzew nie zapewniając powstającym przeciw własnoręcznemu skrypcowi wygranej, nie wykazuje zarazem potrzeby ostrzegania aby ktokolwiek niestał się instrumentem krzywdy włosci moich debitorow: niech przeto W. Bogusławski tę gorliwość o moje czynności z swey osoby zastosuje do włosci niem podległych a w takiej kolei znajdzie się postrzegaczem moich debitorow.

Jocheł Abramowicz kupiec Xstwa żmuydz.

5 Rada mjeyska wileń skutkiem ukazu z rządu gubernskiego litewsko wileńskiego dnia 20 presentium za Nrem 196 wyszłego podaje do powszechnej wiadomości że będzie odchodzić publicznaną ratusz w radzie licytacya w dniach 25 26 i 30 następującego maca 7bra względem dostarczenia na wszelkie potrzeby miasta zarazem z policyjskimi na rok następny 1811 tysiąca sążni jednopolaunych drzewa opałowego do iakowey licytacyi ażeby życzący przyiąć wyrażony podrad w oznaczonych terminach z dowodami formalnymi pewności zaskutecznienia wydać się mającego od rady kontraktu na ratuszu stawali; rada ogłasza—Datt roku 1810 maca augusta 25 dnia.

Tomasz Reyser P, R.

1 Wileński Policmeyster podaje do poszechnej wiadomości, iż mieszkająca w tutejszym mieście szlachcianka Maryanna Zebrowska ma zamiar wyiechać za granicę więc ktoby miał do niej iakową pretensyę niech się nadgłosi do tegoż Policmeystra roku 1810 maca augusta 27 dnia.

5 W Drukarui XX. Piitarow wileń wyszło z pod prassy Dzieło Arytmetyka X. Damczewskiego S.P. cena zł 5
2 Uwiadama się przeswietna publiczność; iż jeden odbywszy podróżę za granicą w części Europy przybył do tutejszego gubernskiego miasta, który postugę swoią ofiarując życząc sobie mieysca guwenera; mając w dowodzie najlepsze attestaty, posiada następne talenta język niemiecki, polski, francuski, włoski y łacinski, a to gramatykalnie, oraz arytmetykę historią uniwersalną i geograficzną. Życzący mieć tę pomoc ma udać się pod Ostre bramę pod Nr 304 do JP Grunerta.

Podając do wiadomości, że w domie bliż zborn zwanego Kalwińskim pod Nrem 1142 do tegoż zborn należącym, mieszkający stolarz ma zawsze w zapas truny różnego gatunku i wielkości do przedania, iako też inną stolarską robotę a szczegulniey arfy do arfowania zboża, żąda łaskawey publiczności rekomendowac się.

1 Hoffman, chirurg, dentysta, okulista, i bandażysta mając patent od wielu Akademii Chirurgii i Colegium medecyny: iakie są w Metz, Berlinie, Bern i Mitau, ma honor uwiadomic Prze: Publiczność, iż robi wszelkie operacye naytrudniejsze w swey sztuce a nawet zarzucone, wstawie zęby, i całe szczęki, z taką sztuką trwałością iż ich tak dobrze iak naturalnych używać można; znajduje się takż u niego co jest potrzebnym do utrzymania w ochędostwie; iego elixier usmierza ból zębów bez ich wyrwania, i ocet od szkorbulu atomatyczny, wzmacnia dziąsła, usala zęby chwiałące się, utrzymanie gębę w czystości, usta czerwone, daie przyjemny zapach, iako też i proszki czyszczące zęby znajduią się u niego, takż rozmaite lekarstwa na ból oczu iako też i woda Świętey Iwy pizmowey Paryzkiej. Ma bandaże elastyczne na wielkie gatunki ruptur, za pomocą swego plastru goi ruptury wzrastające i przez rozprzestrzenięprzedaiać bandaże, daie lekarstwo i sposob iakim trzeba go używać, gdyż nie barziej niezastanawia uwag Artysty iak ruptury, bo tak jest niebezpieczno nosic złe bandaże, iak

niemieć ich zgola: są zamesznicy którzy one przedają, nie znając zgola nauki chirurgicznej i medecyny, tego zaś naybarziej strzedz się należy. Osoby które zechcą go zaradzic się, znajda lekarstwa na wiele dolegliwości. Mieszka teraz za Ostro bramą w domie Holandaj Cukiernika pod N. 255 Hoffman

5 Dekretem Magistratu wileń d. 27 7bra idącego 1809 roku w sprawie Kompetytorskiej obywateli wileń Jozefa i samey Iwaszkiewiczow wypadłym postanowiono dopełnić awizacye powszystkich kredytorow i pretensorow oświadczających konkurs rzezonych Iwaszkiewiczow przez umieszczenie do gazety kurjera litewskiego potrzykroć, aby iawili się w tym sądzie z dowodami w przeciągu trzech miesięcy dla rozprawienia się w skutek iakowego dekretu w celu wiadomosci kredytorow i pretensorow pomienionych Iwaszkiewiczow ninieysza zamieszcza się publikata, roku 1809 nowembra 3. d.

Mateusz Borkowski Burm: Prezydu: M. G. W

1 W skutek dekretu sądu Burmistrzowsko radzieckiego wileń: w sprawie szsachty Jana Woytkiewicza z szlachl Antonim Szwaykiewiczem obyw: wileń: dnia 6 maca iulii bieżącego 1810 roku zapadłego ninieysza zamieszcza się awizacya iż majątek Szwaykiewicza tak w ręku Woytkiewicza z restancyi summy za dom od niego kupiony znydujący się iako też dalszy na satysfakcyą kredytorow jest przeznaczony aby zatym iacy tylko są pretensorowi do Antoniego Szwaykiewicza z dowodami probującymi ich należność w sądzie burmistrzowsko radzieckim wileń: pod amisyą iawili się awizują się.
Jan Woytkiewicz.

2 Leon Osztorp Marszałek Pttu Ihumeńskiego, Komandor i kawaler orderow S. Jana Jerozolimskiego w przeszłym miesiacu iunii za wiedzą Rządu krajowego, dla polepszenia zdrowia, wyiechał za granicę do ciepłych wod; przeto zawiadamiają się ci wszysey którzyby mieć mogli iakie do niego interessa i stosunki; iż mogą się udać do komisarza i generalnego Plenipotenta WJP. Stefana Malczewskiego porucznika B. W. Poll: mieszkającego w pcie Ihumeńskim w dobrach Dukora zwanych; i przytym zawiadamia się, że w tymże majątku są do sprzedania konieróżnego gatunku stadniny, angielskie, tureckie arabskie w cugach, jednochodzce wierzchowe i t. dy ktoby sobie życzył mieć z takowey stadniny konie, może udać się do koniuszego W. Wisznińskiego porucznika B. W. Poll: mającego specyfikacyą tak koni iako też ouych ceny; a mieszkającego, w wyżej wspomniowanym majątku. S. Podbipięta Gro w podz: pttu: wileń: Regent.

2 Zeszły Karol Szmit porucznik woysk Rosyi: nienależnym sposobem do nulli datto et accepto wexel na czere: zł: 5,000 pod rokiem 1780 iulii 7. dnia z terminem opłaty w roku w ów czas następnym 1781 marca 25 od zeszłego takż Xawerego Wołodkowicza stoln mińskiego oycy niżej podpisanego wyprokurowawszy, ony 1780 iulii 21 W. Tadeuszowi Andrzejkowiczowi, natenczas pisarzowi Grodzkiemu Pińskiemu, a teraz kolleskiemu Sowietnikowi przelał, który po wprowadzeniu wyrażonego wexlu 1781 febr 12 w akta grodzkie grodzienkie, gdy z zeszłym Xawerem Wołodkowiczem w komisyyi skarb: W. Xtwa Litt: rozwinol proces, i dekret akta inkwizycyi przeznaczający otrzymał, a po zezyciu tego za przemilczeniem dawności ziemskiej, z niżej podpisanym tenże proces kontynuował, sąd gł: 2 pdpar gubernii mińskiej wyrokiem 1806 9bra 30 ferowanym nie raz wyszczegulniony wexel, i pretensyą za onym przewodnictwem nstaw naywyższych skasował, oraz wieczne w tey rzeczy milczenie W. Andrzejkowiczowi nakazał — Rządzczy zaś senat, rozstrządając proźbę appellacyną W. Andrzejkowicza, dekret departamentu zgo ukazem swoim 1810 marca 31 nastłym, a tegoż roku iunii 2 do sądow gł: mińskich dla uwiadomienia stron doszłym, potwierdził, i za nieporuszoy oglosił, ażeby zatym przez naywyższy wyrok wexel niekzemniony nikt wlewkiem nie nabywał, i domnie niżej podpisanego pretensyi niewinnie nierościł, a nabywający nie tracił, przez trzykrotną awizacyą do gazet publicznych ostrzegam i podpisuję.

Melchior Wołodkowicz.